
OBSAH KNIHY

I. PŘEDMLUVA ::	9
II. ÚVODEM ::.....	17
III. ČLOVĚK V PRAVĚKÉ A STŘEDOVĚKÉ KRAJINĚ HAVLÍČKOBRODSKA :: ...	31
IV. POČÁTKY MĚSTA A JEHO VÝVOJ DO HUSITSKÝCH VÁLEK :: 1256–1417 ...	83
V. HUSITSKÁ DOBA V HISTORII HAVLÍČKOVA BRODU :: 1417–1436	151
VI. MĚSTO NA ROZHRANÍ VĚKŮ :: 1436–1637	173
VII. BROD MEZI ORLEM A LVY – VÁLEČNÉ BĚSNĚNÍ LET :: 1618–1648.....	253
VIII. BROD KRÁLOVSKÝ :: 1637–1740	267
A. OBRAZOVÁ PŘÍLOHA K III.–VIII. ODDÍLU ::	A/1
IX. NĚMECKÝ BROD V DOBÁCH OSVÍCENÝCH I TEMNÝCH :: 1740–1848... ..	321
X. ZA VĚC NÁRODNÍ A OBČANSKOU :: 1848–1914	373
XI. VELKÁ VÁLKA :: 1914–1918	461
XII. MĚSTO ZA PRVNÍ REPUBLIKY :: 1918–1938	483
XIII. PROTEKTORÁTNÍ BROD :: 1938–1945	541
XIV. OD BUDOVÁNÍ SOCIALISMU K SVOBODNÝM VOLBÁM :: 1945–1989....	589
B. OBRAZOVÁ PŘÍLOHA K IX.–XIV. ODDÍLU ::	B/1
XV. ZÁVĚREM ::	689
XVI. POZNÁMKY, REJSTŘÍKY, ZDROJE ::	695
SUMMARY ::	826
ZUSAMMENFASSUNG ::.....	829

OBSAH II. ODDÍLU

Nejstarší pokusy		21
Jan František Beckovský a ti druzí		21
Od roztržitého zájmu jednotlivců po vznik muzea		22
Zprávy městského musea v Německém Brodě		23
Přírodovědec se zájmem o historii a další meziváleční badatelé		24
Poválečná generace		26
Jiří Sochr přichází		26
Vlastivědný sborník Havlíčkobrodsko		29
Neutuchající porevoluční zájem		30
Poznámky		699

OBSAH III. ODDÍLU

Přírodní poměry regionu	35
Geomorfologie a říční nivy	35
Teplota a vegetace	36
Nerostné suroviny na Havlíčkovobrodsku jako jeden z faktorů historického osídlení	36
Pravěk Havlíčkovobrodská	39
Břehy Sázavy	39
Zemědělci	41
☼ Brod	42
Otazníky nad mladším obdobím	43
Předlokační období	44
Krajina Havlíčkovobrodská v raném středověku a v předlokačním období podle výzkumů v nivách ...	45
Rýžovnictví zlata v předlokačním období	46
Kostely, stezky a osada na brodu přes Sázavu	46
Prosvětlování a proměny krajiny Havlíčkovobrodská v přelomovém 13. století	48
Metody výzkumu podoby a proměn středověké krajiny	48
Pozůstatky mýcených lesních porostů v potočních nivách	49
Výpověď pylů a makrozbytků z nivy u České Bělé	53
Jak tedy vypadaly krajina a lesy na Havlíčkovobrodsku v době středověké kolonizace ve 13. století? ...	53
Historie a podoba produkce stříbra za Lichtenburků	55
Počátky lokálního stříbrnorudného hornictví... ..	55
... a jeho vrchol po roce 1249 do vydání velkého brodského privilegia	57
Od „zlých let“ po vládu Jindřicha st. z Lipé	58
Stopy středověkého hornictví v dnešní krajině a historické báňské mapy	59
Štoly	65
Terénní průzkumy i písemné prameny	66
Důlní středisko Mittelberg (<i>Mons Medium</i>) jižně od Brodu	67
Důlní středisko Herliwinberg (<i>Mons Herliwini</i>) u Stříbrných Hor	67
Důlní komplex Buchberg (<i>Mons Fagus</i>) u Utína	68
Prubíři a rudokupci	70
Úpravny rud na březích Sázavy a potoků poblíž dolů	71
Hutě na Havlíčkovobrodsku	73
Rudný mlýn na Stříbrném potoce	74
Sídliště a materiální svět středověkých horníků	78
Úloha měšťanů v zásobování dolů	80
Hrádky s vazbou na montánní areály jako nedílná součást neagrární sídelní infrastruktury	81
Duchovní správa hornických osad a zakládání kostelů či kaplí v důlních centrech	81
Poznámky	701

OBSAH IV. ODDÍLU

První půlstoletí historie	87
Význam Smila z Lichtenburka	87
Za časů hornické slávy	89
Brod jako komunikační uzel	93
Brod a jeho majitelé do husitských válek	98
Páni z Lipé	98
Období častého střídání	104
☀ Pečeti a znaky města Brodu	108
Církevní správa města	110
Komenda řádu německých rytířů do 14. století	111
Špitál sv. Kateřiny	116
Brodská komenda na konci 14. a počátku 15. století	119
Městské právo a městská správa	126
Brodské měšťanské dvory	129
Brodští rychtáři	131
Samospráva města a tzv. radniční rody	138
Brodská řemesla a obyvatelé města	141
Jazykem českým, nebo německým?	144
Podoba města	145
První opevnění	146
Doložená místa	149
Poznámky	705

OBSAH V. ODDÍLU

Předhusitský Německý Brod a jeho okolí	151
Majetky klášterů a jiných církevních institucí	151
Čeněk z Vartenberka	152
Lipnické svěcení husitských kněží 1417	153
✱ Michal z Německého Brodu, zvaný de Causis	154
Politické obraty Čenka z Vartenberka v letech 1420 a 1421	157
Bitva u Německého Brodu a dobytí města v kontextu druhé křížové výpravy proti husitským Čechám	158
Zikmundovo neúspěšné tažení	158
Osudné dny 8. až 10. ledna 1422	160
Vítězové a poražení	162
Bitva v paměti města	164
Další léta husitské revoluce ve vztahu k Německému Brodu	166
Sjezd Žižkových stoupenců v Německém Brodě 7. a 8. dubna 1423	166
Změny ve vlastnictví lipnického panství v letech 1425–1436/1441	167
Znovuosídlení a obnova Německého Brodu	168
Poznámky	711

OBSAH VI. ODDÍLU

Počátky panství Trčků z Lípy	177
Kdo seděl na Lipnici a kdo držel Brod?	178
O hrdla a statky	179
Město a jeho vrchnost	182
V rukách prvních generací Trčků z Lípy	183
☀ Zvon Vilém	185
Na straně husitského krále	187
Mezi Matyášem a Vladislavem	188
Znovu pod lipnickou větví rodu	191
Trčkovský epilog	194
Thurnové a jejich privilegia	196
Druhý trčkovský epilog	199
Vztahy města s vrchností	201
Růst majetkového zázemí města	208
První zisky v předpolí města	208
Razantní rozrůstání domény v 16. věku	210
Město jako vrchnost ve sporech s poddanými	214
Právní život města a jeho vnitřní správa	217
Lokální právní autorita	218
Správní srdce města – městská rada a kancelář	220
Radní a jejich příběhy	223
Život ve městě	227
Obchod s vínem a cla	227
Dva testamentární odkazy ze sklonku 15. věku	228
Bouřlivě protestantské město	229
Vzdělanci a humanisté	231
Morové rány a přesuny obyvatel	233
Od rynku až na předměstí – topografie města a majitelé domů	235
☀ Městské hradby	241
Řemeslníci a jejich cechy	246
Město na hranici a válka	250
Poznámky	714

OBSAH VII. ODDÍLU

257	Horký podzim léta Páně 1618
258	Od Časlavi k Brodu
261	Ozvuky hlavního dění
262	✻ Epitaf Adama Lukeše a jeho rodiny
262	1624
263	Švédové na scéně – předehra
265	Švédské finále
722	Poznámky

OBSAH VIII. ODDÍLU

Století změn a dluhů	271
Breunnerovo intermezzo.....	271
Draze zaplacené povýšení.....	273
Proměny městské správy.....	275
Osudy brodských sousedů a úředníků.....	277
☼ Hnát, nebo Brodská smrt?.....	280
Město, měšťané, pohromy.....	281
Chudá obec.....	284
Bohatí sousedé.....	288
Sladovníci proti všem – všichni proti sladovníkům.....	290
Klid před bouří?.....	293
Znovu a hůře.....	297
Brod katolický	301
Rekatolizace Německého Brodu.....	302
Upevnění nové víry.....	307
Klášter.....	310
Období děkana Seidla.....	312
☼ Rod Stamiců.....	315
Rozpory staré a nové doby.....	318
Poznámky	723

OBSAH IX. ODDÍLU

Měšťan a voják v osidlech byrokracie	325
Kasárna místo domů	325
Město jako logistický uzel	327
Za dob Napoleonových	331
Zanikající svět konšelů	334
Hledá se purkmistr...	337
... třeba přes inzerát	340
Stav města	344
Pachty a pronájmy – lék na hospodářské obtíže?.....	346
Lesy, pole, dvory	350
Trhy, živnosti a výčepy.....	353
Německý Brod na cestě k modernizaci	356
Bourání městských bran.....	358
Požáry roku 1834 a jejich důsledky	360
Konec barokního, začátek osvíceného.	
Proměna myšlení a přístupu k životu	363
Zdraví a chudoba	365
Církevní správa	366
Klášter a gymnázium	368
☼ Klášter – gymnázium – úřad	370
Cechy.....	372
Poznámky	730

OBSAH X. ODDÍLU

Volby a politická orientace Německého Brodu	377
První politické zkušenosti.....	377
Svobodná obec.....	380
Starostování Antonína Kaliny a staročeská opozice	382
Zabetonovaná mlado-staročeská koalice.....	384
Brodští měšťané a politika za hranicemi města	386
Blaho obce budiž nejvyšším příkazem!	388
Praxe brodské samosprávy	390
Město a vojsko ve válce i v míru	393
Otázka školská	396
Služby sociální a zdravotní	403
Zajištění bezpečí.....	407
Železniční akce	409
Majetek a rozpočet.....	413
Růst města	417
Podoba města	418
Park Budoucnost.....	423
Voda a plyn.....	425
Poslední odpočinek	427
Silnice a ulice.....	427
Společenský a kulturní život	429
Brodští měšťané besedující.....	431
Aktivity studentů	433
Aktivity učitelů a profesorů	436
K českému srdci – český zpěv	438
Sokol německobrodský.....	440
Humanita.....	442
☼ Město při brodu Smilově, Německém, nebo Havlíčkově?.....	443
Brodské ženy.....	446
Sport jako zábava.....	447
Ochotníci.....	451
Počátky podnikání	453
Živnostenstva	453
Mlýny moderního průmyslu	455
Impuls železnicí.....	457
Právovářečníci	459
Poznámky	734

OBSAH XI. ODDÍLU

Město před atentátem	465
Počátek války	466
První boje	467
Zázemím pro zraněné, zajatce a uprchlíky	470
Od krize k odporu	477
Za samostatnost	480
28. říjen	480
Rodáci v zahraničním odboji	482
Poznámky	741

OBSAH XII. ODDÍLU

První dny svobody	487
První roky krize	489
Hladová bouře	490
První volby	492
Komunistické hnutí	493
Atentát	497
První roky naděje	500
Nová církev	500
Havlíčkův pomník	502
Podoba města	505
Stavby nouzové i moderní	507
Ústav pro choromyslné	511
Město zemáků	513
Hospodářská krize	515
Divadlo	516
Těžkosti nových záměrů	518
Pomalované kostely	520
Věrnost městu i státu	522
Gymnazijské intermezzo roku 1935	522
Znovu v těžkostech všedního dne	525
☼ Kroje	530
Volný čas	532
Poznámky	743

OBSAH XIII. ODDÍLU

Druhá republika	541
Nástroje germanizace	544
Změny ve správě města	546
Školství	552
Odboj a represe	560
První český odpor a jeho potlačení	561
Zahraniční odboj	565
Hospodářská exploatace	567
Arizace podniků	568
DACHS III	569
 Židé	571
Holokaust	573
Boje přicházejí do města	575
Letiště	575
Partyzánský odboj	579
Květen	580
Poznámky	745

OBSAH XIV. ODDÍLU

Od revoluce k převratu	593
Odplata, retribuce a odgermanizování	596
Likvidace válečných škod a stavební úpravy ve městě	600
Havlíčkovy oslavy a památník odboje	602
Cesta k únoru 1948 a státní převrat	604
Politika komunální a celostátní	605
Únorová krize	607
Volby do Národního shromáždění 1948	611
Utuzení pouťorového režimu	612
Pronásledování odpůrců režimu	612
Změny v národních výborech	615
Vznik Jihlavského kraje	617
Znárodněné hospodářství	619
Průmysl	619
Živnosti	622
Zemědělství	625
Měnová reforma	627
Růst obyvatelstva a problémy s dopravou a bydlením	628
Zdravotní péče a školy	631
Kulturní vyžití	634
Sport	637
Šedesátá léta	638
Nový okres	639
Územní plán a jeho důsledky	642
Nová sídla institucí	644
Tělovýchova	646
Pražské jaro	650
Nakladatelství Vysočina	653
Okupace	654
Počátek normalizace	658
Od normalizace k svobodným volbám	661
Rostoucí město	661
Hospodářství a zaměstnanost	663
Velká asanace a nová výstavba	665
Školství	674
Doprava	676
Kultura	677
Sport	679
Konec reálného socialismu	681
Od Listopadu k svobodným volbám	684
Poznámky	746

OBSAH XVI. ODDÍLU

Poznámky	699
II. oddíl	699
III. oddíl	701
IV. oddíl	705
V. oddíl	711
VI. oddíl	714
VII. oddíl	722
VIII. oddíl	723
IX. oddíl	730
X. oddíl	734
XI. oddíl	741
XII. oddíl	743
XIII. oddíl	745
XIV. oddíl	748
Obrazové zdroje	753
Textová část	753
Barevné přílohy	763
Ostatní	764
Soupis pramenů a literatury	765
Nevydané archivní a muzejní prameny	765
Vydané prameny	767
Tištěné prameny	772
Tisk	774
Literatura	775
Výzkumné zprávy	794
Internetové zdroje	795
Rejstříky	797
Jmenný rejstřík	797
Místopisný rejstřík	817